

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2014

AYIN KONUSU ANKETLERİ- TAKİP MESAFESİ

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Ulaşım Maliyetleri ve Verimlilik Şubesi

Müdürlüğü

İÇİNDEKİLER

I) GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Konusu ve Amacı.....	1
1.2. Araştırmanın Kapsamı.....	1
1.3. Yöntem	2
1.3.1. Araştırma Modeli	2
1.3.2. Veri Toplama	2
1.3.3. Verilerin Analizi	2
II) AYIN KONUSU “TAKİP MESAFESİ ANKETİ” ANALİZİ VE DEĞERLENDİRMELERİ.....	2
2.1. Demografi.....	2
2.2. Araç Kullanım Durumu	7
2.3. Takip Mesafesi Bilgisi.....	12
2.4. Takip Mesafesi Tutumu.....	16
III) GENEL DEĞERLENDİRME	23
IV) SONUÇ	24

1) GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Konusu ve Amacı

Araştırmanın konusu ve amacı; Karayolları ile ilgili konulardan ve yol kullanıcılarının yanlış algıladıkları ve/veya yanlış uyguladıkları kurallardan biri olan takip mesafesinin internet ortamında yapılacak bir anket ile ele alınması, konuyla ilgili olarak kamunun bilgi düzeyinin ölçülmesi, algı ve bilgedeki eksikliklerin ortaya çıkarılması ve böylece hem kamuoyunun bilgilendirilmesi hem de Kuruluşa ilişkin herhangi bir olumsuz görüş ya da uygulama var ise çalışmaların gözden geçirerek, alanla ilgili iyileştirmelerin yapılmasını sağlamaktır.

1.2. Araştırmanın Kapsamı

Araştırma web ortamında uygulamaya yönelik olarak ve internet üzerinden doldurulabilen “Takip Mesafesi” soru formunu kapsamaktadır. Anket Kurumumuz Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı tarafından hazırlanan yazılım ile, KGM internet giriş sayfası www.kgm.gov.tr adresinde 14.05.2014 – 12.08.2014 tarihleri arasında internet sayfasını kullananlara sunulmuştur. Aylar itibariyle karayollarının web sayfasını ziyaret eden ve ankete giriş yapanların sayısı, aşağıdaki tabloda verilmiştir. KGM web sayfasını ziyaret edenlerin ortalama %0,3-0,4’ünün ankete katıldığı görülmektedir.

Tablo 1.2.1. Aylar İtibariyle KGM Web Sayfasını Ziyaret Edenlerin ve Ankete Giriş Yapanların Dağılımı

Tarih	KGM Web Sayfasını Ziyaret Sayısı	Ankete Katılan Sayısı	%
14 - 31 Mayıs	343.577	866	0,3%
1 – 30 Haziran	510.328	2.114	0,4%
1 – 31 Temmuz	667.547	2.703	0,4%
1 – 12 Ağustos	254.156	741	0,3%
TOPLAM	1.775.608	6.424	0,4%

1.3. Yöntem

1.3.1. Araştırma Modeli

Araştırmanın amacına uygun olarak nicel (quantitative) veri toplama tekniği ile betimsel araştırma modeli kullanılmıştır.

1.3.2. Veri Toplama

Araştırma için gerekli veriler, KGM resmi web sayfasında üç ay süresince yayınlanan “Takip Mesafesi Anketi” ile internet üzerinden toplanmıştır. Ankette eşit aralıklı (5 noktalı Likert tipi ölçek) nominal ve ordinal ölçümler kullanılmıştır. Anket demografik bilgiler, araç kullanım durumu, şehirlerarası seyahat durumu, trafik cezası alma durumları, bilgi ve davranış soruları olmak üzere toplam 10 sorudan oluşmaktadır (EK-1).

1.3.3. Verilerin Analizi

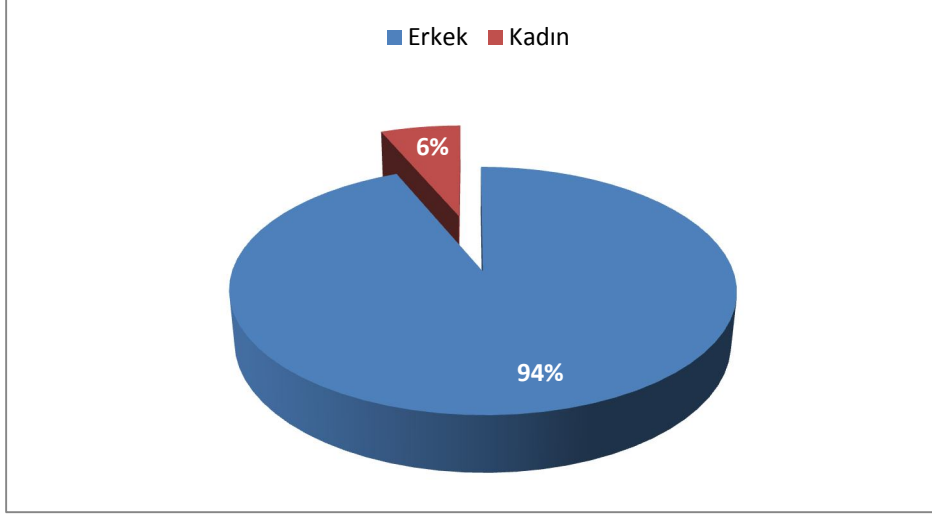
Araştırma sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 17.0 (Statistical Packages for Social Science) paket programından yararlanılmıştır. Kullanılan betimsel araştırma modeli doğrultusunda veriler tanımlayıcı istatistikler kullanılarak çözümlenmiş, sıklık (frekans), yüzde, ortalama ve standart sapma kullanılmıştır.

II) AYIN KONUSU “TAKİP MESAFESİ ANKETİ” ANALİZİ VE DEĞERLENDİRMELERİ

Bu bölümde, toplam 10 sorudan oluşan ve 14.05.2014 – 12.08.2014 tarihleri arasında internet ortamında gerçekleştirilen “Takip Mesafesi Anketi” çalışmasına ilişkin analizler ve değerlendirmeler yer almaktadır.

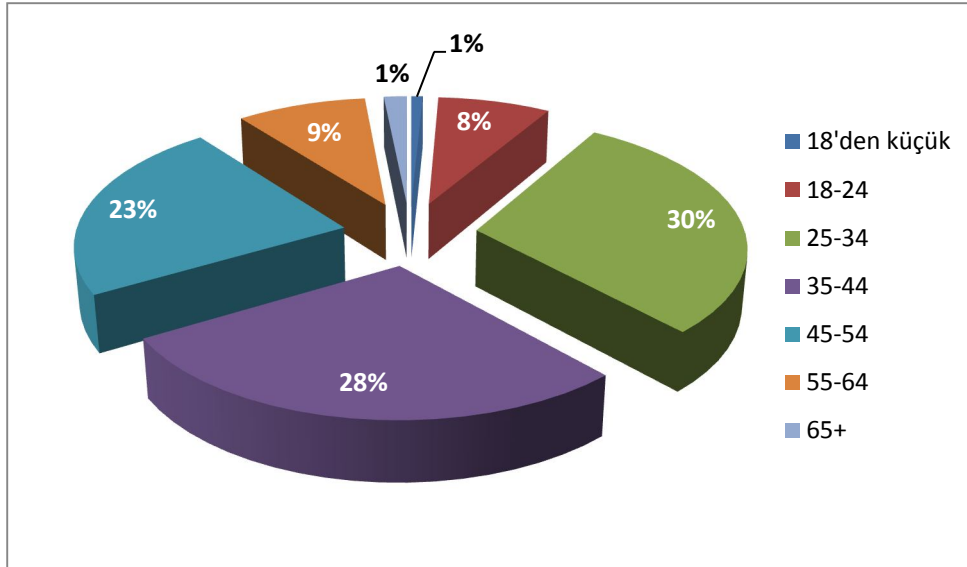
2.1. Demografi

Bu bölümde ankete katılıp demografiyle ilgili soruları cevaplayanların cinsiyet ve yaş dağılımları, eğitim durumu ile ehliyet sahipliği bilgileri yer almaktadır. Genel olarak incelediğimizde katılımcıların büyük çoğunluğu erkek, 25-44 yaş aralığında ve eğitim düzeyi lise ve üstü kişilerden oluşmaktadır.

Grafik 2.1.1. Ankete Giriş Yapanların Cinsiyeti

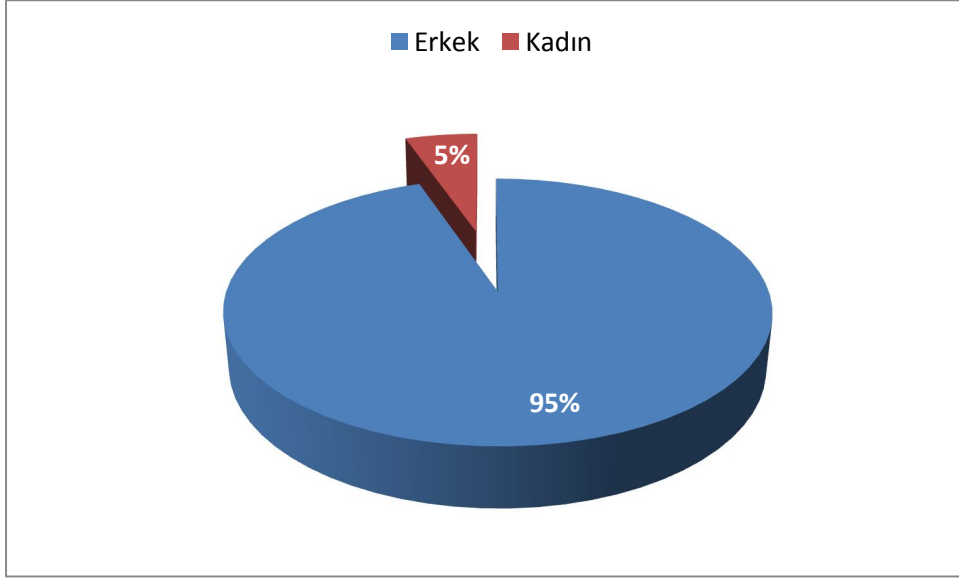
Ankete giriş yapanların %94'ünü erkekler ve %6'sını kadınlar oluşturmaktadır. Yaş dağılımları incelendiğinde 18 yaşından küçük olanların oranı %1'dir. Bununla birlikte %8'i 18-24 yaş aralığında, %30'u 25-34 yaş aralığında, %28'i 35-44 yaş aralığında, %23'ü 45-54 yaş aralığında, %9'u 55-64 yaş aralığında yer almaktadır. Ayrıca ankete giriş yapanların %1'i 65 yaşından büyüktür.

Grafik 2.1.2. Ankete Giriş Yapanların Yaş Aralıkları

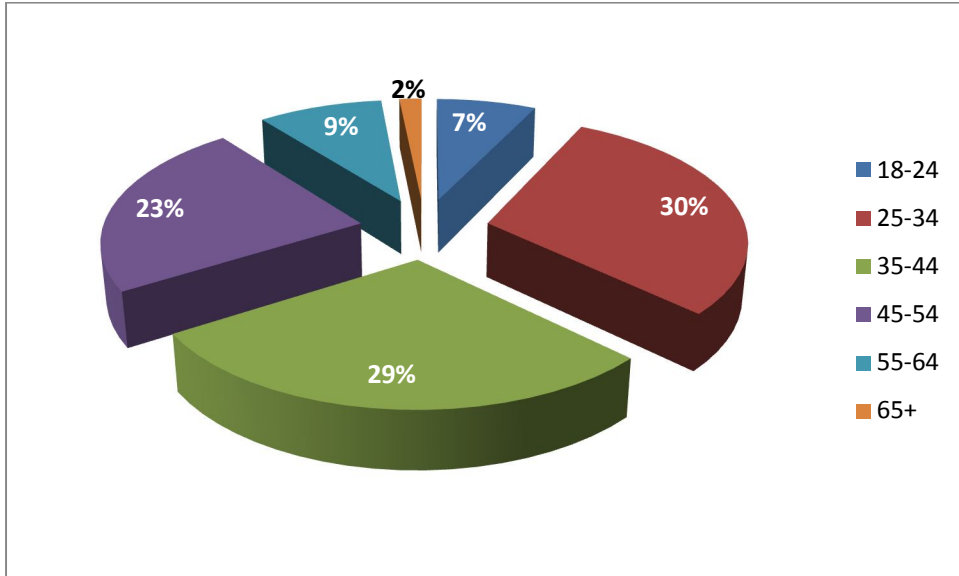
Anketin yaş ve araç kullanım soruları filtre sorular olup yaş sorusuna “18 yaşından küçük” ve araç kullanım sorusuna “Hayır, araç kullanmıyorum” cevabını verenlerin anketi

sonlandırılmıştır. Bu durumda analiz çalışmasında değerlendirmeye alınan katılımcıların cinsiyet ve yaş dağılımları aşağıdaki grafiklerde verilmiştir.

Grafik 2.1.3. Katılımcıların Cinsiyeti

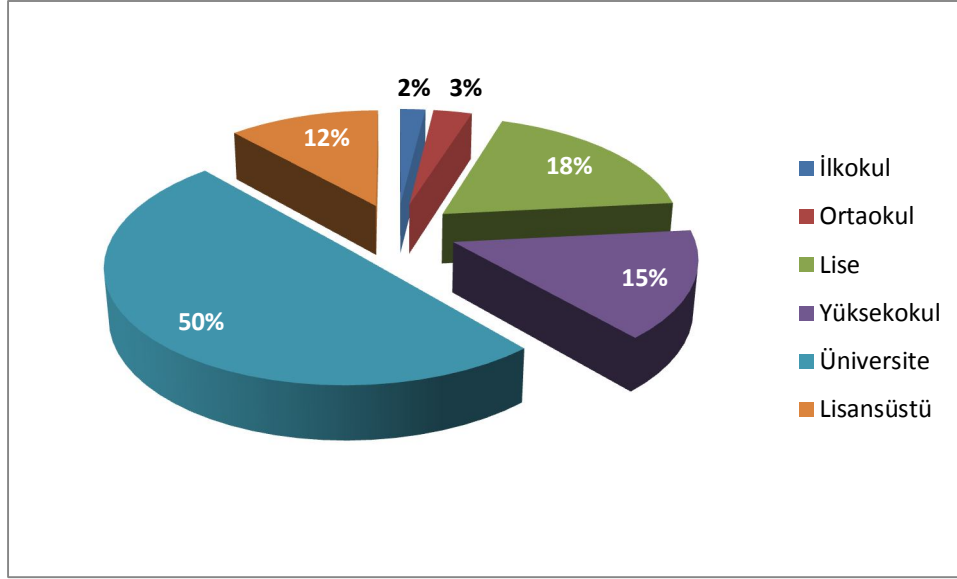
Ankete katılanların %95’ini erkekler ve %5’ini kadınlar oluşturmaktadır.

Grafik 2.1.4. Katılımcıların Yaş Aralıkları

Ankete katılanların yaş dağılımları incelendiğinde, %30’u 25-34 yaş aralığında, %29’u 35-44 yaş aralığında, %23’ü 45-54 yaş aralığında ve %9’u 18-24 yaş aralığında yer

almaktadır. 55 yaş ve üzeri grupta olup ankete katılanların oranı ise %9'dur. Genele bakıldığında ise katılımcılarının %82'sinin 25-54 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Grafik 2.1.5. Katılımcıların Eğitim Durumu

Ankete katılanların %50'si üniversite, %18'i lise, %15'i yüksekokul, %12'si lisansüstü, %3'ü ortaokul ve %2'si ilkokul mezunudur. Katılımcıların %95'inin eğitim durumu lise ve üstüdür.

Tablo 2.1.2. "İkamet ettiğiniz il?"

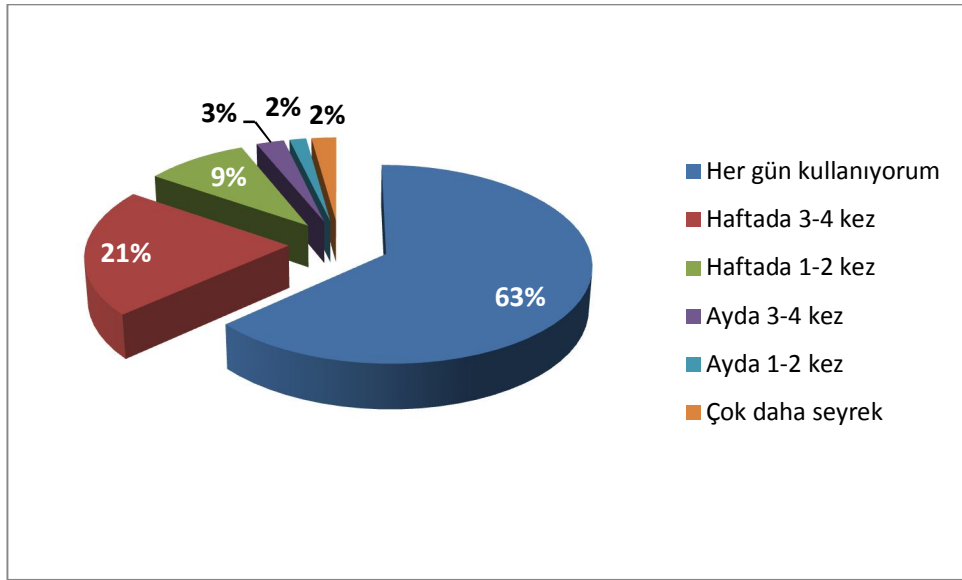
İl Adı	Sayı	Yüzde (%)	İl Adı	Sayı	Yüzde (%)
İstanbul	1461	23,8	Tokat	26	0,4
Ankara	1028	16,8	Osmaniye	24	0,4
İzmir	292	4,8	Niğde	23	0,4
Bursa	186	3,0	Rize	23	0,4
Antalya	167	2,7	Amasya	22	0,4
Kocaeli	166	2,7	Karabük	22	0,4
Konya	159	2,6	Çankırı	21	0,3
Adana	138	2,2	Erzincan	21	0,3
Kayseri	136	2,2	Giresun	21	0,3
Mersin	124	2,0	Kars	21	0,3
Samsun	91	1,5	Mardin	21	0,3
Sakarya	88	1,4	Bilecik	20	0,3
Eskişehir	81	1,3	Muş	20	0,3
Trabzon	75	1,2	Sinop	19	0,3
Erzurum	74	1,2	Yozgat	19	0,3
Kahramanmaraş	73	1,2	Aksaray	18	0,3
Gaziantep	70	1,1	Artvin	18	0,3
Sivas	68	1,1	Kırıkkale	18	0,3
Aydın	66	1,1	Kırklareli	18	0,3
Manisa	62	1,0	Ağrı	17	0,3
Diyarbakır	61	1,0	Nevşehir	17	0,3
Hatay	61	1,0	Uşak	17	0,3
Tekirdağ	59	1,0	Burdur	15	0,2
Balıkesir	57	0,9	Karaman	15	0,2
Denizli	54	0,9	Kırşehir	14	0,2
Malatya	48	0,8	Yalova	14	0,2
Muğla	48	0,8	Bitlis	12	0,2
Kütahya	47	0,8	Düzce	12	0,2
Zonguldak	46	0,7	Batman	11	0,2
Elazığ	43	0,7	Gümüşhane	11	0,2
Afyonkarahisar	40	0,7	Hakkâri	11	0,2
Çorum	39	0,6	Bartın	10	0,2
Kastamonu	37	0,6	Bingöl	10	0,2
Adıyaman	35	0,6	Siirt	8	0,1
Bolu	34	0,6	Iğdır	7	0,1
Edirne	34	0,6	Ardahan	6	0,1
Isparta	33	0,5	Tunceli	6	0,1
Van	33	0,5	Kilis	5	0,1
Ordu	30	0,5	Şırnak	5	0,1
Çanakkale	28	0,5	Bayburt	2	0,0
Şanlıurfa	27	0,4			

İkamet edilen ile göre incelediğimizde, ankete Türkiye'deki 81 ilden katılım sağlanmıştır. Ankete girişlerin en fazla olduğu il %24 ile ülke nüfusunun %19'unu barındıran İstanbul'dur. İstanbul'u sırasıyla %17 katılım oranıyla ülke nüfusunun %7'sini barındıran Ankara ve %5 katılım oranıyla ülke nüfusunun %5'ini barındıran İzmir illeri takip etmektedir.

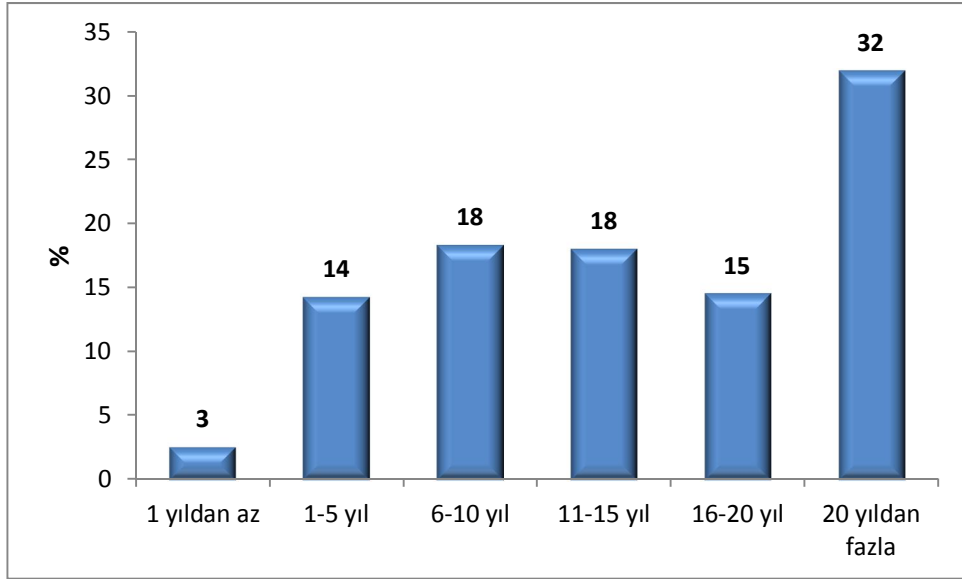
2.2. Araç Kullanım Durumu

Bu bölümde katılımcıların araç kullanımı, şehirlerarası seyahat durumu ve son bir yıl içerisinde trafik cezası alma durumlarına ilişkin sonuçlar değerlendirilmektedir.

Araç kullanım durumları dikkate alındığında katılımcıların büyük çoğunluğunun aktif sürücü olduğu söylenebilir. Buna göre, %64'ü her gün, %20'si haftada 3-4 kez araç kullanmaktadır.

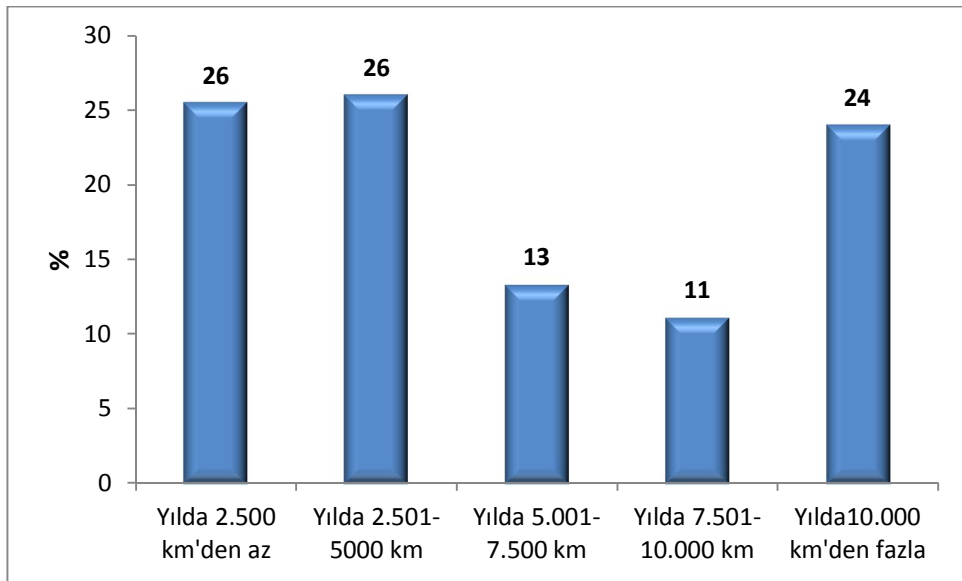

Grafik 2.2.1. Araç Kullanım Sıklığı

Grafik 2.2.2. “Kaç yıldır araç kullanıyorsunuz?”

Araç kullananlar arasında en büyük çoğunluğu %32 ile 20 yıldan fazla süredir araç kullananlar oluşturmaktadır. 11-15 ve 6-10 yıldır araç kullananlar ise %18 ile ikinci sırayı alırken 1 yıldan az araç kullananların oranı sadece %3’dür.

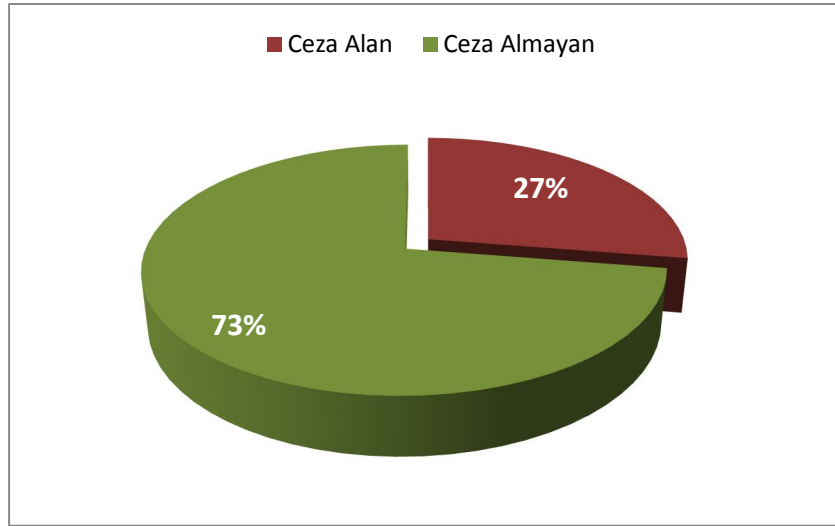
Grafik 2.2.3. “Son bir yıl içerisinde, karayolları ile tahminen, kaç kilometre şehirlerarası seyahat ettiniz?”

Katılımcıların şehirlerarası seyahat etme durumları incelendiğinde, son bir yıl içinde 10.000 km’den fazla seyahat edenler %24 gibi ciddi bir oranı oluşturmaktadır. Ayrıntılı incelendiğinde bu kişilerin (10.000 km’den fazla seyahat edenlerin) %85’inin her gün araç kullandığı, %11’ininde haftada 3-4 kez araç kullandığı gözlenmiştir.

Yılda 2.500 km'den az ve 2.501-5.000 km seyahat edenlerin oranı eşit olmakla birlikte yaklaşık %26'dır. Katılımcıların %50'sinin son bir yıl içerisinde 5.000 km'den az şehirlerarası seyahat ettiği söylenebilir.

Bu sonuçlara göre, ankete katılanlar dikkate alındığında son bir yıl içerisinde şehirlerarası seyahat kilometresinin medyanı 4.852 km, modu 2.597 km olarak hesaplanmıştır. Örneklem planından ötürü bu değerler bu çalışma kapsamında derlenen veriler dikkate alınarak değerlendirilmeli, Türkiye tahmini olarak kullanılmamalıdır.

Katılımcıların son bir yıl içerisinde ceza alma durumları incelendiğinde, %73'ünün son bir yıl içerisinde hiç trafik cezası almadığı, %27'sinin aldığı gözlenmiştir.

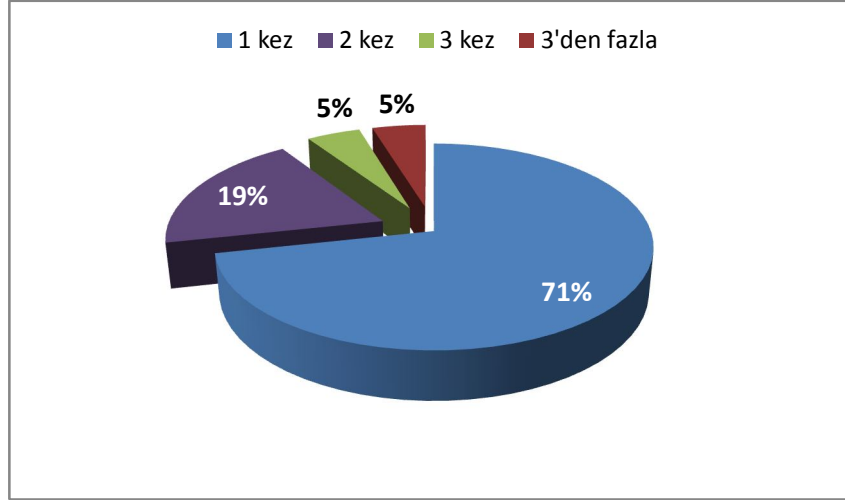
Grafik 2.2.4. Trafik Cezası Alma Durumu

Ankete katılan erkeklerin %28'i ve kadınların %20'si son 1 yıl içerisinde trafik cezası aldıklarını belirtmiştir. Trafik cezası almayan erkek katılımcıların oranı %72 ve kadın katılımcıların oranı da %80'dir. Buna göre erkek katılımcıların son 1 yıl içerisinde trafik cezası alma oranı kadın katılımcılara göre daha fazladır.

Tablo 2.2.1. Cinsiyete göre trafik cezası alanların dağılımı

	Evet	Yüzde (%)	Hayır	Yüzde (%)	Toplam
Erkek	1616	28	4179	72	5795
Kadın	65	20	259	80	324

Son 1 yıl içerisinde trafik cezası alanların %71'i 1 sefer trafik cezası aldığını, %19'u 2 sefer, %10'u 3 veya 3'den fazla trafik cezası aldığını belirtmiştir.

Grafik 2.2.5. Trafik Cezası Alma Sıklığı

Cinsiyete göre son 1 yıl içerisinde trafik cezası alanlar incelendiğinde ankete katılıp trafik cezası alanlardan hem erkek (%72) hem de kadınların (%74) büyük çoğunluğunun 1 kez ceza aldıkları görülmektedir. Son bir yıl içerisinde ceza alan kadınların %7'si, erkeklerin de %5'i son 1 yıl içerisinde 3'den fazla trafik cezası aldığını belirtmiştir.

Tablo 2.2.2. Cinsiyete göre son 1 yıl içerisinde trafik cezası alma sıklığı (%)

	1 kez	2 kez	3 kez	3'den fazla	Toplam
Erkek	71	19	5	5	100
Kadın	74	16	3	7	100

Son 1 yıl içerisinde trafik cezası alanların yaş dağılımları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Buna göre 3'den fazla ceza alanlar içerisinde %34 ile 25-34 yaş grubundakiler birinci sırada, %24 ile 35-44 yaş grubunda olanlar ikinci sırada ve %20 ile 45-54 yaş grubunda olanlar üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 2.2.3. Yaşa göre son 1 yıl içerisinde trafik cezası alma sıklığı (%)

	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+	Toplam
1 kez	6	33	31	22	7	1	100
2 kez	6	34	32	19	6	3	100
3 kez	8	37	30	21	3	1	100
3'den fazla	15	34	24	20	6	1	100
Toplam	6	33	31	21	7	2	100

Ankete katılanların yaş grupları içerisinde son 1 yıl içerisinde trafik cezası alma durumunu incelediğimizde, 18-24 yaş grubunun 3’den fazla ceza alma oranı %11 iken 65 yaş ve üzerinde bu oran sadece %3’dür.

Tablo 2.2.4. Yaşa göre son 1 yıl içerisinde trafik cezası alma sıklığı (%)

	1 kez	2 kez	3 kez	3'den fazla	Toplam
18-24	65	18	6	11	100
25-34	71	19	5	5	100
35-44	73	19	4	4	100
45-54	74	17	5	4	100
55-64	78	16	2	4	100
65 yaş ve üzeri	62	31	3	3	100

Eğitim seviyelerine göre son 1 yıl içerisinde trafik cezası alanlar incelendiğine, ilkokul mezunu olanlar arasında 3’den fazla ceza alanların oranı %16 iken yüksek okul mezunları arasında bu oran sadece %1’dir.

Tablo 2.2.5. Eğitim seviyesine göre son 1 yıl içerisinde trafik cezası alma sıklığı (%)

	1 kez	2 kez	3 kez	3'den fazla	Toplam
İlkokul	59	19	5	16	100
Ortaokul	65	26	2	7	100
Lise	72	17	5	6	100
Yüksek okul	77	17	4	1	100
Üniversite	72	19	5	4	100
Lisansüstü	72	19	4	5	100

Araç kullanım sıklığına göre son 1 yıl içerisinde trafik cezası alma sıklığı incelendiğinde 3’ten fazla ceza alanların %90’ını her gün araç kullanmaktadır.

Tablo 2.2.6. Araç kullanım sıklığına göre son 1 yıl içerisinde trafik cezası alma sıklığı (%)

	Her gün	Haftada 3-4	Haftada 1-2	Ayda 3-4	Ayda 1-2	Çok daha seyrek	Toplam
1 kez	77	15	6	1	0	1	100
2 kez	80	13	5	1	0	1	100
3 kez	77	15	6	1	0	0	100
3'den fazla	90	6	2	0	0	1	100
Toplam	78	14	6	1	0	1	100

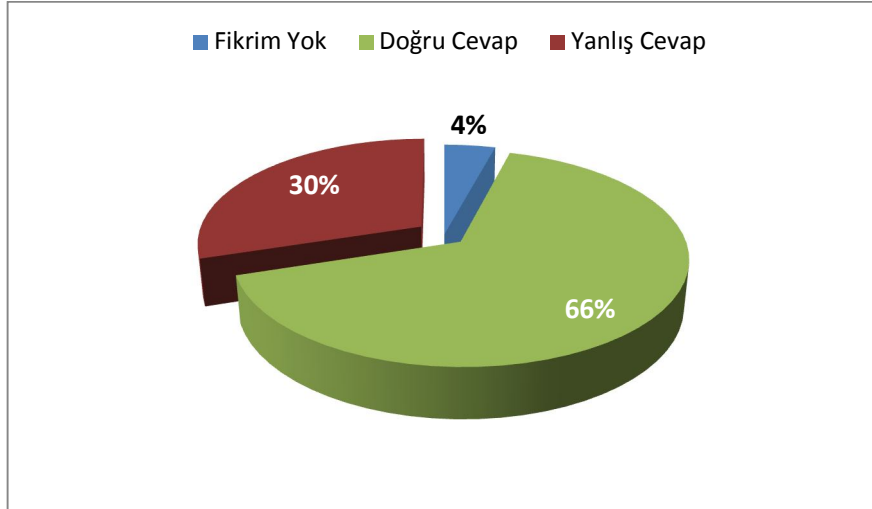
Ayrıca ankete katılanlardan her gün araç kullananların %5'i ve çok daha seyrek kullananların %7'si son 1 yıl içerisinde 3'den fazla trafik cezası almıştır.

Tablo 2.2.7. Araç kullanım sıklığına göre son 1 yıl içerisinde trafik cezası alma sıklığı (%)

	1 kez	2 kez	3 kez	3'den fazla	Toplam
Her gün	71	19	5	5	100
Haftada 3-4 kez	77	17	5	2	100
Haftada 1-2 kez	78	15	5	2	100
Ayda 3-4 kez	71	24	6	0	100
Ayda 1-2 kez	100	0	0	0	100
Çok daha seyrek	73	20	0	7	100

2.3. Takip Mesafesi Bilgisi

Bu bölümde ankete katılanların takip mesafesi bilgi sorusuna verdikleri cevapların dağılımı incelenmiştir.

Grafik 2.3.1. Takip Mesafesi Bilgi Sorusuna Verilen Cevapların Dağılımı

Tüm anketi cevaplayanlar dikkate alındığında %66'lık bir kesim takip mesafesi ile ilgili bilgi sorusunu doğru cevaplamış, %30'u yanlış cevaplamış, %4'ü ise fikri olmadığını beyan etmiştir.

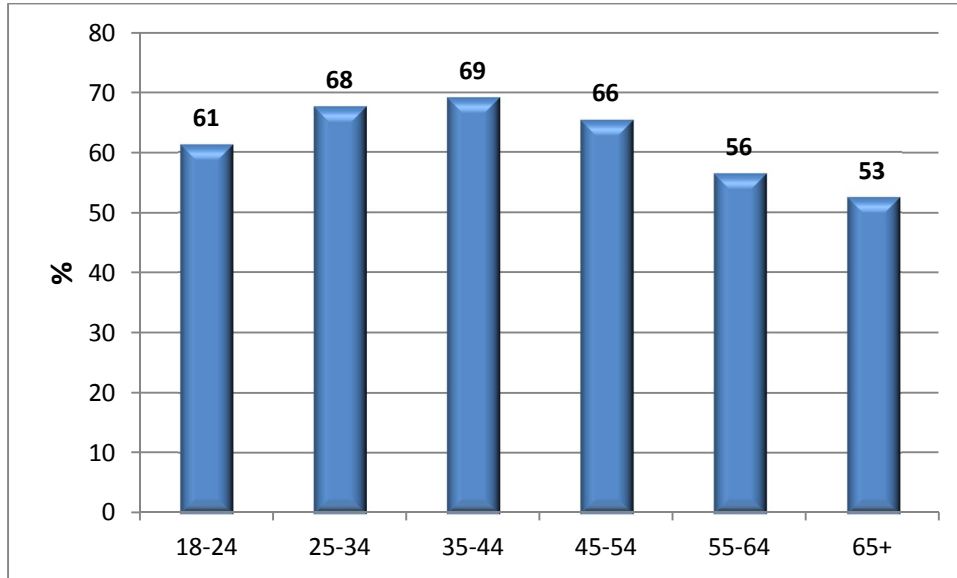
Tablo 2.3.1. Cinsiyete Göre Takip Mesafesi Bilgi Sorusu Dağılımı (%)

	Yanlış Cevap	Doğru Cevap	Fikrim Yok	Toplam
Erkek	30	66	4	100
Kadın	34	59	7	100

Erkek katılımcıların %66'sı takip mesafesi bilgi sorusunu doğru cevaplarırken kadınların %59'u doğru cevabı vermiştir.

Tablo 2.3.2. Yaş Aralıklarına Göre Takip Mesafesi Bilgi Sorusu Dağılımları (%)

	Yanlış Cevap	Doğru Cevap	Fikrim Yok	Toplam
18-24	31	61	8	100
25-34	27	68	5	100
35-44	28	69	3	100
45-54	30	66	4	100
55-64	41	56	3	100
65+	43	53	4	100

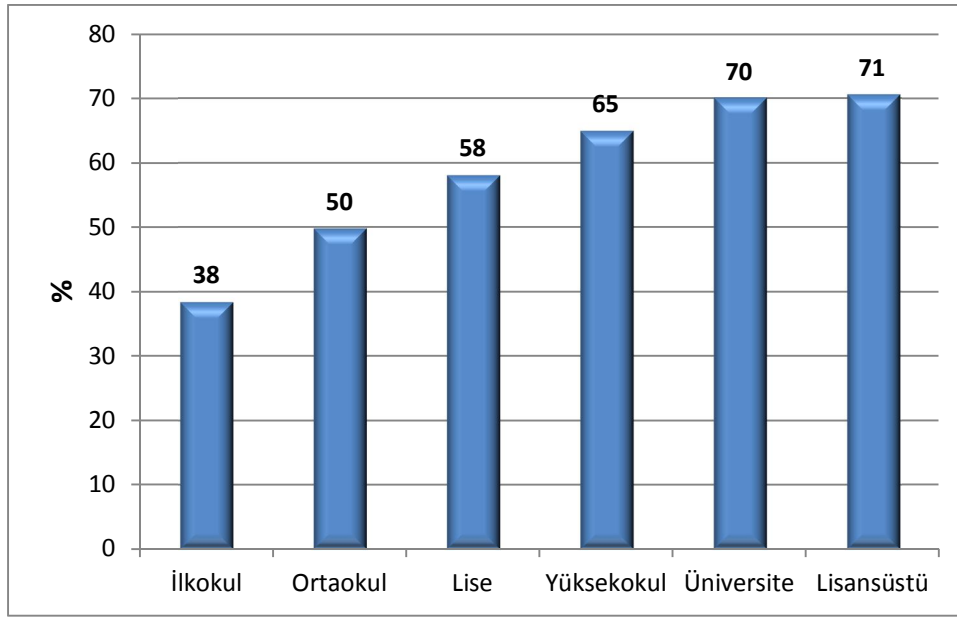

Grafik 2.3.2. Yaşa Göre Takip Mesafesi Bilgi Sorusuna Doğru Cevap Verme Oranları

Katılımcıların yaş aralıkları dikkate alındığında doğru bilme oranı 25-44 yaş aralığında %69'a kadar çıkarken 55-64 yaş aralığında %56 ve 65 yaşından büyüklerde %53 olarak gözlemlenmiştir.

Tablo 2.3.3. Eğitim Seviyesine Göre Takip Mesafesi Bilgi Sorusu Dağılımları (%)

	Yanlış Cevap	Doğru Cevap	Fikrim Yok	Toplam
İlkokul	46	38	16	100
Ortaokul	39	50	11	100
Lise	36	58	6	100
Yüksekokul	31	65	4	100
Üniversite	27	70	3	100
Lisansüstü	26	71	3	100

Grafik 2.3.3. Eğitim Seviyesine Göre Takip Mesafesi Bilgi Sorusuna Doğru Cevap Verme Oranları

Tablo 2.3.3 ve Grafik 2.3.3. incelendiğinde katılımcıların eğitim seviyesi arttıkça takip mesafesini doğru bilme oranının da arttığı görülmektedir. Buna göre ilkökul mezunu katılımcıların sadece %38’i bilgi sorusuna doğru cevap verirken bu oran lisansüstü katılımcılarda %71’dir.

Tablo 2.3.4. Araç Kullanım Sıklığına Göre Takip Mesafesi Bilgi Sorusu Dağılımları (%)

	Yanlış Cevap	Doğru Cevap	Fikrim Yok	Toplam
Her gün kullanıyorum	31	65	4	100
Haftada 3-4 kez	28	68	4	100
Haftada 1-2 kez	27	67	6	100
Ayda 3-4 kez	31	66	3	100
Ayda 1-2 kez	29	70	1	100
Çok daha seyrek	29	67	4	100

Araç kullanım sıklığına göre ayda 1-2 kez araç kullanan katılımcıların %70’i takip mesafesini doğru bilirken bu oran her gün araç kullananlarda %65’dir.

Tablo 2.3.5. Araç Kullanım Süresine Göre Takip Mesafesi Bilgi Sorusu Dağılımları (%)

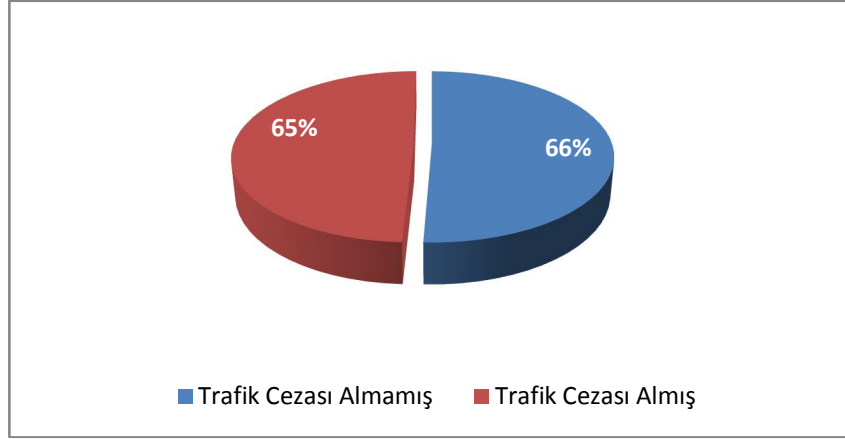
	Yanlış Cevap	Doğru Cevap	Fikrim Yok	Toplam
1 yıldan az	27	66	7	100
1-5 yıl	28	65	7	100
6-10 yıl	30	65	5	100
11-15 yıl	28	69	3	100
16-20 yıl	30	67	3	100
20 yıldan fazla	33	64	3	100

Araç kullanım sürelerine göre bilgi sorusuna verilen doğru cevapları incelediğimizde önemli bir farklılık gözlemlenmemiştir. 11-15 yıldır araç kullanan katılımcıların %69’u, 20 yıldan fazla araç kullananların ise %64’ü takip mesafesini doğru bilmektedir.

Tablo 2.3.6. Son Bir Yıl İçerisinde Karayolları ile Yapılan Şehirlerarası Seyahat Durumuna Göre Takip Mesafesi Bilgi Sorusu Dağılımları (%)

	Yanlış Cevap	Doğru Cevap	Fikrim Yok	Toplam
Yılda 2.500 km'den az	29	66	5	100
Yılda 2.501-5000 km	30	66	4	100
Yılda 5.001-7.500 km	30	66	4	100
Yılda 7.501-10.000 km	31	67	2	100
Yılda 10.000 km'den fazla	30	66	4	100

Katılımcıların son bir yıl içerisinde karayolları ile yaptıkları şehirlerarası seyahat kilometreleri fark etmeksizin %66-67’si takip mesafesini doğru bilmektedir. Bu anket sonuçlarına göre şehirlerarası seyahat durumunun takip mesafesi bilgi düzeyine herhangi bir etkisi olmadığı gözlemlenmiştir.

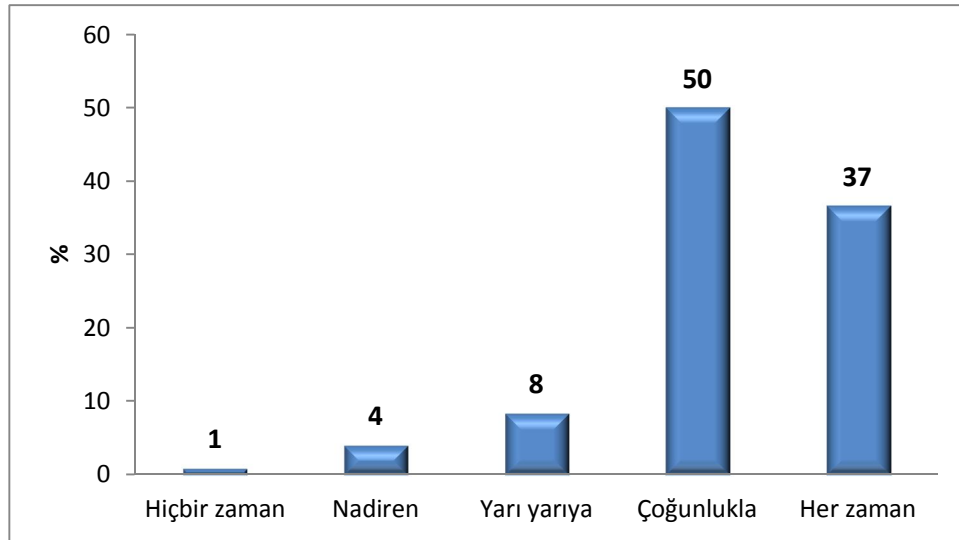
Grafik 2.3.2. Son Bir Yıl İçerisinde Trafik Cezası Alan ve Almayanların Bilgi Sorusunu Doğru Bilme Dağılımı

Son bir yıl içerisinde trafik cezası alan ve almayanların takip mesafesi bilgi durumu incelendiğinde, doğru bilme oranları açısından önemli bir farka rastlanmamıştır. Ceza alanların %65'i, ceza almayanların ise %66'sı bilgi sorusunu doğru cevaplamıştır.

2.4. Takip Mesafesi Tutumu

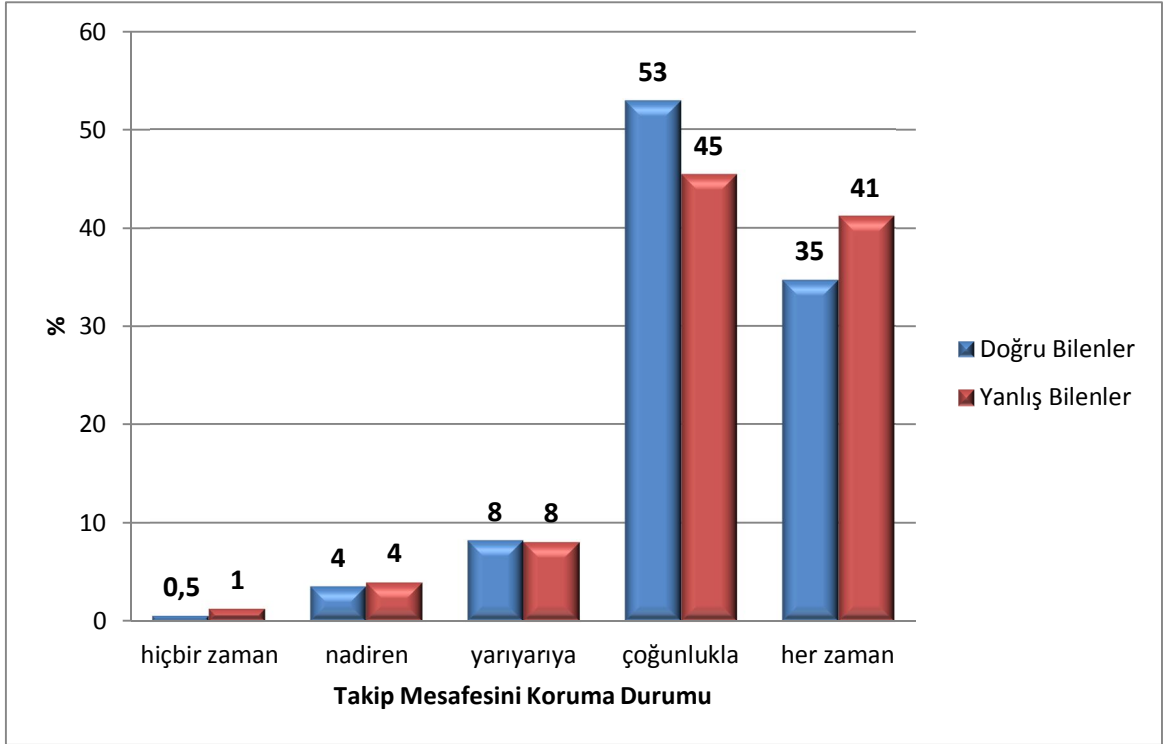
Bu bölümde ankete katılanların takip mesafesi davranış sorusuna verdikleri cevapların dağılımı incelenmiştir.

Ankete katılanların %87'si araç sürerken takip mesafesini her zaman veya çoğunlukla koruduğunu, %8'i yarı yarıya koruduğunu, %4'ü nadiren ve %1'i de hiçbir zaman korumadığını belirtmiştir.

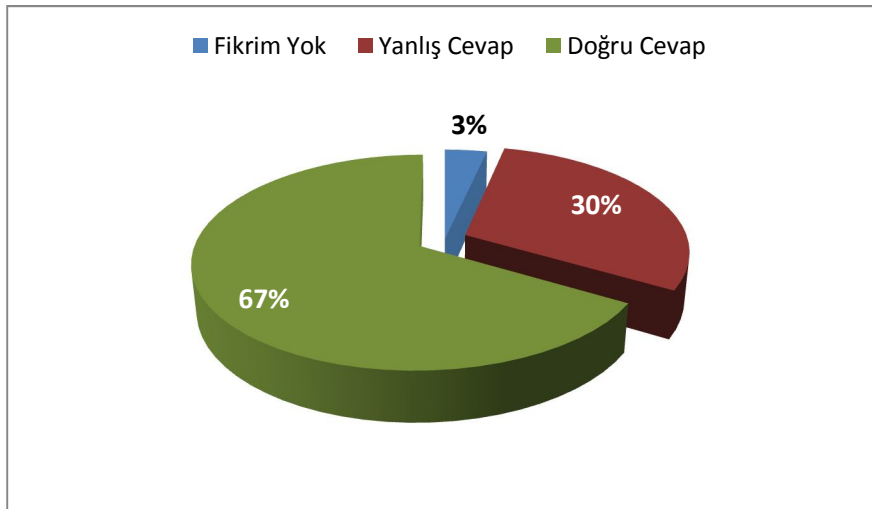
Grafik 2.3.2. "Araç sürerken takip mesafesinin korur musunuz?"

Takip mesafesi bilgi sorusuna doğru cevap verenlerin %88'i, yanlış bilenlerin ise %86'sı çoğunlukla veya her zaman takip mesafesini koruduğunu belirtmiştir.

Grafik 2.4.1. Takip Mesafesi Bilgi Sorusunu Doğru ve Yanlış Cevaplayanların Tutum Dağılımları

Takip mesafesini çoğunlukla veya her zaman koruduğunu belirtenlerin %67'si takip mesafesi bilgi sorusuna doğru cevap verirken, %30'u yanlış cevap vermiş, %3'ü ise fikri olmadığını belirtmiştir.

Grafik 2.3.3. Takip Mesafesini Çoğunlukla veya Her Zaman Koruduğunu Belirtenlerin Takip Mesafesi Bilgi Sorusuna Verdikleri Cevapların Dağılımı

Takip mesafesinin korunmaması literatürde saldırgan sürücü davranışları arasında gösterilmektedir. Bu rapor kapsamında, takip mesafesine çoğunlukla uymayanlar (hiçbir zaman uymayan ve nadiren uyan katılımcılar) takip mesafesi açısından saldırgan davranış sergileyen sürücü kapsamında değerlendirilmiştir. Buna göre, ankete katılanlar arasında saldırgan davranış sergileyen sürücülerin oranı %5’dir. Bu kesimin %54’ünü 18-34 yaş aralığında kişiler, %55’ini üniversite ve üstü eğitim seviyesine sahip kişiler oluşturmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde ise; ankete katılan erkeklerin %5’i, kadınların ise %8’i saldırgan sürücü davranışı sergilerken yaş grupları açısından incelendiğinde; 18-24 yaş aralığında olan kişilerin yaklaşık %11’i, 25-34 yaş aralığındaki kişilerin %6’sı, 35-44 yaş aralığındaki kişilerin %4’ü, 45-54 yaş aralığındaki kişilerin %3’ü, 55-64 yaş aralığındaki kişilerin %2’si ve 65 yaş üstü kişilerin %7’si takip mesafesini koruma anlamında saldırgan sürücü davranışı sergilemektedir. Eğitim seviyeleri açısından ise; ilkokul mezunu kişilerin %13’ü, ortaokul mezunu kişilerin %5’i, lise mezunu kişilerin %6’sı, yüksekokul mezunlarının %4’ü, üniversite ve üstü eğitim seviyesine sahip kişilerin %4’ü takip mesafesinin korunması hususunda saldırgan sürücü davranışı sergilemektedir.

Demografik özelliklere göre takip mesafesi tutum sorusuna verilen cevapların dağılımı aşağıdaki tablolarda özetlenmiştir.

Tablo 2.4.1. Cinsiyete Göre Takip Mesafesi Tutum Dağılımları (%)

	Hiçbir zaman veya nadiren	Yarı yarıya	Çoğunlukla veya her zaman	Toplam
Erkek	5	8	87	100
Kadın	8	5	87	100

Tablo 2.4.2. Yaş Gruplarına Göre Takip Mesafesi Tutum Dağılımları (%)

	Hiçbir zaman veya nadiren	Yarı yarıya	Çoğunlukla veya her zaman	Toplam
18-24	11	17	72	100
25-34	6	12	82	100
35-44	5	8	87	100
45-54	3	4	93	100
55-64	2	3	95	100
65+	7	2	91	100

Tablo 2.4.3. Eğitim durumuna göre takip mesafesi tutum dağılımları (%)

	Hiçbir zaman veya nadiren	Yarı yarıya	Çoğunlukla veya her zaman	Toplam
İlkokul	13	7	80	100
Ortaokul	5	5	90	100
Lise	6	9	85	100
Yüksekokul	4	8	88	100
Üniversite	4	9	87	100
Lisansüstü	5	8	87	100

Ankete katılanların, araç kullanım sürelerine göre takip mesafesini koruma yönündeki verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, araç kullanım süresi arttıkça takip mesafesini koruma yönünde tutumda bir artış olduğu gözlenmektedir. 1 yıldan az süredir araç kullananların %81'i, 20 yıldan fazla araç kullananların ise %93'ü çoğunlukla veya her zaman takip mesafesini koruduğunu ifade etmiştir.

Tablo 2.4.4. Araç Kullanım Sürelerine Göre Takip Mesafesi Tutum Dağılımları (%)

	Hiçbir zaman veya nadiren	Yarı yarıya	Çoğunlukla veya her zaman	Toplam
1 yıldan az	9	10	81	100
1-5 yıl	6	14	80	100
6-10 yıl	7	10	83	100
11-15 yıl	6	10	84	100
16-20 yıl	4	7	89	100
>20 yıl	3	4	93	100

Araç kullanım sıklıklarına göre takip mesafesi tutum dağılımları incelendiğinde, her gün araç kullananların %86'sı, ayda 3-4 kez araç kullananların %92'si, çok seyrek araç kullananların %86'sı çoğunlukla veya her zaman takip mesafesini koruduğunu belirtmiştir.

Tablo 2.4.5. Araç kullanım sıklığına göre takip mesafesi tutum dağılımları (%)

	Hiçbir zaman veya nadiren	Yarı yarıya	Çoğunlukla veya her zaman	Toplam
Her gün kullanıyorum	5	9	86	100
Haftada 3-4 kez	3	9	88	100
Haftada 1-2 kez	6	9	85	100
Ayda 3-4 kez	4	4	92	100
Ayda 1-2 kez	4	6	90	100
Çok daha seyrek	6	8	86	100

Son bir yıl içerisinde trafik cezası alanların takip mesafesi tutum sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde, trafik cezası almayanların %89'unun trafik cezası alanların ise %81'inin çoğunlukla veya her zaman takip mesafesini koruduğu görülmektedir.

Tablo 2.4.6. Trafik Cezası Alma Durumlarına Göre Takip Mesafesi Tutum Dağılımları (%)

	Hiçbir zaman veya nadiren	Yarı yarıya	Çoğunlukla veya her zaman	Toplam
Trafik Cezası Alan	8	11	81	100
Trafik Cezası Almayan	4	7	89	100

Alınan trafik cezası sayısı açısından takip mesafesi tutumları incelendiğinde ise, trafik cezası sayısı arttıkça takip mesafesini korumama yönünde tutum sergilendiği görülmektedir. Son bir yıl içerisinde bir kez ceza alanların %85'i, üçten fazla ceza alanların ise %65'i çoğunlukla veya her zaman takip mesafesini koruduğunu ifade etmiştir.

Tablo 2.4.7. Son Bir Yıl İçerisinde Alınan Ceza Sayısına Göre Takip Mesafesi Tutum Dağılımları (%)

	Hiçbir zaman veya nadiren	Yarı yarıya	Çoğunlukla veya her zaman	Toplam
1 kez	6	9	85	100
2 kez	9	15	76	100
3 kez	10	14	76	100
3'ten fazla	24	11	65	100

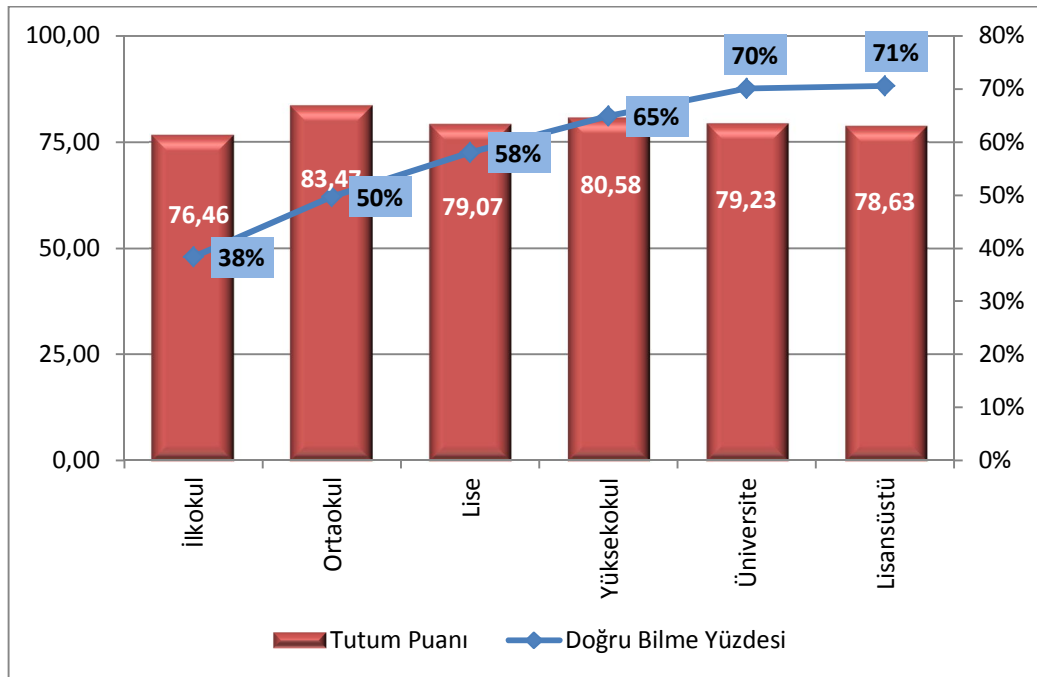
Şehirlerarası seyahat durumuna göre takip mesafesi tutumları incelendiğinde tutumda bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Son bir yıl içerisinde 2.500 km'den az şehirlerarası seyahat edenlerin %87'si, 10.000 km'den fazla seyahat edenlerin ise %85'i çoğunlukla veya her zaman takip mesafesini koruduğunu ifade etmiştir.

Tablo 2.4.8. Son Bir Yıl İçerisinde Şehirlerarası Seyahat Edilen Mesafeye Göre Takip Mesafesi Tutum Dağılımları (%)

	Hiçbir zaman veya nadiren	Yarı yarıya	Çoğunlukla veya her zaman	Toplam
Yılda 2.500 km'den az	4	9	87	100
Yılda 2.501-5000 km	5	7	88	100
Yılda 5.001-7.500 km	5	9	86	100
Yılda 7.501-10.000 km	5	8	87	100
Yılda 10.000 km'den fazla	7	8	85	100

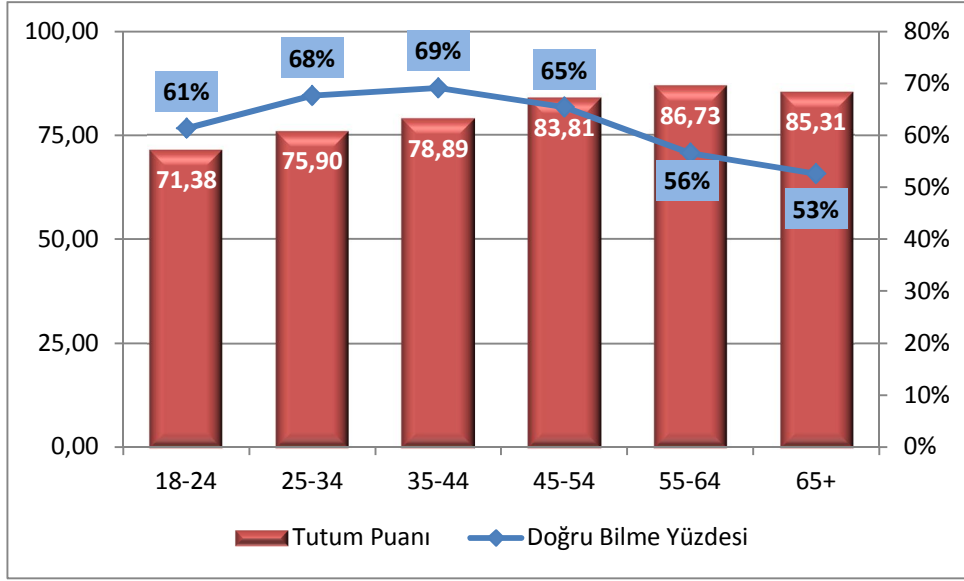
Ankete katılanların “araç sürerken takip mesafesini korur musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar hiçbir zaman, nadiren, yarı yarıya, çoğunlukla ve her zaman olacak şekilde beşli likertde ölçeklendirilmiş ve sırasıyla 0, 25, 50, 75 ve 100 ile ağırlıklandırılarak ortalama tutum puanları hesaplanmıştır. Buna göre 50'nin altı takip mesafesini koruma yönünde olumsuz, üstü ise olumlu olarak değerlendirilebilir.

Aşağıdaki grafiklerde demografiye bağlı olarak takip mesafesi tutum puanları ve bilgi düzeyi birlikte özetlenmiştir.

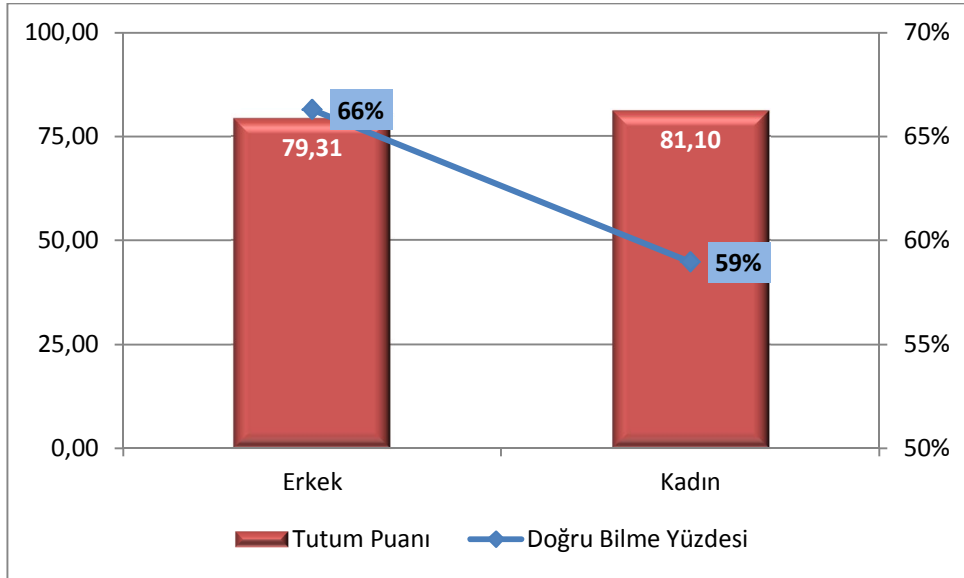
Grafik 2.3.4. Eğitim Durumlarına Göre Doğru Bilme Yüzdesi ve Tutum Puanı

Buna göre; ankete katılanlar içerisinde eğitim seviyesi arttıkça doğru bilme yüzdesinin yani bilgi düzeyinin arttığı fakat tutum puanında aynı eğilimin olmadığı görülmektedir.

Grafik 2.3.5. Yaş Gruplarına Göre Doğru Bilme Yüzdesi ve Tutum Puanı

Yaş grupları açısından incelendiğinde, yaş arttıkça tutumun pozitif yönde arttığı fakat bilginin belli bir yaştan itibaren azaldığı ve/veya eskidiği görülmektedir.

Grafik 2.3.6. Cinsiyete Göre Doğru Bilme Yüzdesi ve Tutum Puanı

Kadın ve erkekler arasında tutum ve bilgi düzeyi açısından çapraz bir yapının olduğu görülmektedir. Erkeklerin takip mesafesi tutumu kadınlara göre biraz daha negatif iken bilgi düzeyleri daha fazladır.

Sonuç olarak, ankete katılanlar çerçevesinde doğru bilme ve tutum puanı arasında ilişki olup olmadığı araştırılmış ve soruyu doğru cevaplayanlar ile doğru cevaplayamayanlar arasında tutum puanları açısından istatistiksel olarak bir fark olmadığı ($p=0,846$) görülmüştür. Dolayısıyla buradan, bilgi düzeyinin tutum üzerinde bir etkisi olmadığı yorumu yapılabilir.

III) GENEL DEĞERLENDİRME

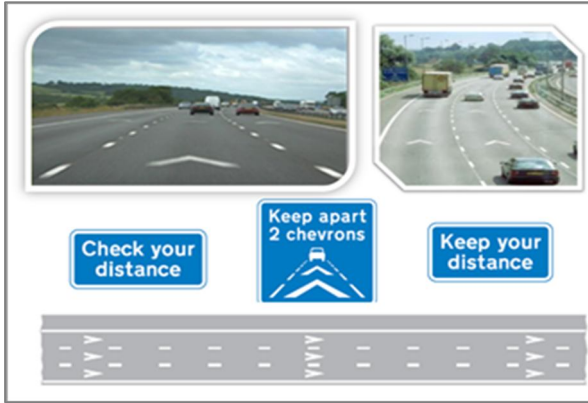
- Araştırma kapsamında anketi değerlendirilenlerin takip mesafesi ortalama tutum puanları 79,41 ile iyi durumdadır.
- Tutum puanları açısından yaş grupları; 18-24 yaş grubu birinci grup, 25-44 yaş grubu ikinci grup ve 45 ve üzeri yaş grubu üçüncü grup olmak üzere üç homojen grupta toplanabilmiştir. Buna göre yaş arttıkça tutumun pozitif yönde arttığı, takip mesafesini daha çok korumaya yönelik davranış sergilendiği görülmüştür.
- Tutum açısından eğitimin etkin bir neden olmadığı göze çarpmaktadır. Eğitim seviyeleri arasında tutum açısından belirgin bir farklılık gözlenmemiştir.
- Araç kullanım sıklığı da tutum açısından etkin bir neden olarak belirlenmemiştir.
- Çalışma kapsamında değerlendirilen katılımcıların kaç yıldır araç kullandığı yani tecrübeleri arttıkça takip mesafesini koruma yönünde bir tutum sergiledikleri gözlenmiştir.
- Takip mesafesini koruduğunu ifade edenlerin yaklaşık %30'unda takip mesafesi ile ilgili trafik bilgisinde eksiklikler olduğu saptanmıştır.
- Son bir yıl içerisinde ceza almış olması ya da olmamasından daha çok, aldığı trafik ceza sayısının tutum üzerinde daha etkili olduğu görülmüştür. Yıl içerisinde alınan trafik cezası sayısı arttıkça takip mesafesi tutumu da kötüleşmektedir.
- Araştırma kapsamında katılımcıların %66'sı takip mesafesi ile ilgili bilgi sorusunu doğru cevaplamıştır. Yaşın, araç kullanma ve seyahat durumunun bilgi yönünden bir fark yaratmadığı, bu konuda eğitimin etkin olduğu, eğitim seviyesi arttıkça doğru bilme oranının ciddi oranda arttığı gözlenmiştir.
- Ankete katılanlar arasında, takip mesafesinin korunması hususunda saldırgan davranış sergileyen sürücülerin oranı %5'dir. Bu grubun büyük çoğunluğunu eğitimli ve 18-34 yaş aralığında yer alan gençler oluşturmaktadır. Literatürde gençlerin riskli araç kullandığı vurgulanmakta olup, bu çalışmada da benzer sonuca ulaşılmıştır.

IV) SONUÇ

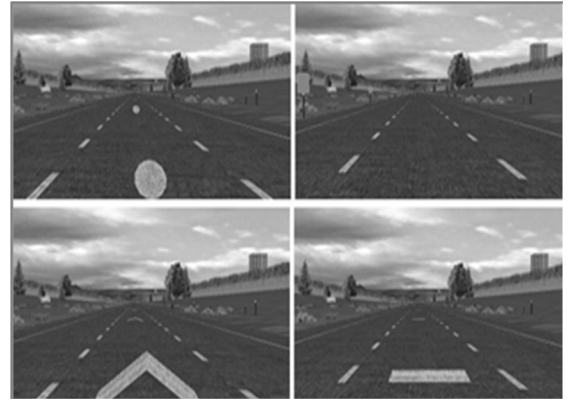
Sonuç olarak, ankete katılanlar çerçevesinde doğru bilme ve tutum puanı arasında ilişki olup olmadığı araştırılmış ve soruyu doğru cevaplayanlar ile doğru cevaplayamayanlar arasında tutum puanları açısından istatistiksel olarak bir fark olmadığı ($p=0,846$) görülmüştür. Dolayısıyla buradan, bilgi düzeyinin tutum üzerinde bir etkisi olmadığı düşünülebilir.

Araştırmanın kapsamında takip mesafesi tutumunun iyi olduğu fakat bilgi yönünden eksiklikler de olduğu saptanmıştır. Bu konuda yapılacak gerek işaretleme, uyarı vb. gerekse yazılı (bilgi notu, haber vb.) veya görsel (kamu spotu gibi) bilgilendirmeyi ve farkındalığı artırmaya yönelik düzenlemelerle, takip mesafesinin öneminin vurgulanmasıyla, olumlu olan tutumun doğru uygulanmasına katkı sağlayacağı ve böylelikle takip mesafesine bağlı trafik kazalarının önlenmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Bu kapsamda, literatürde ve birçok ülkede 2 sn. kuralı olarak verilen güvenli takip mesafesi ölçümünün ülkemizde “hızınızın yarısı kadar mesafe” yerine “seksensekiz seksendokuz” şeklinde uygulanan belirleme yönteminin 2 saniye kuralı şeklinde adlandırılarak yaygınlaştırılması önerilmektedir. Ayrıca ilk olarak İngiltere otoyollarında kullanılan takip mesafesi yatay ve düşey işaretlemesi ülkemiz otoyollarında da denenebilir.

Şekil 1: İngiltere Otoyolları Takip Mesafesi İşaretlemesi

Şekil 2: Takip Mesafesi Yatayda İşaretleme Tipleri

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Ulaşım Maliyetleri ve Verimlilik Şubesi Müdürlüğü
AYIN KONUSU ANKETLERİ 1 - TAKİP MESAFESİ
EYLÜL, 2014